

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai” nyomda és kiadó-r.t.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház, 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Borászatunk jövője.

Debreczen, márczius 24.

Ha valamikor, úgy most büszkén mutathatunk rá kormányunk öntudatos közgazdasági politikájára. A program pedig egyszerű: harmonikus kiépítése közgazdaságunk szilárd épületének, — zajtalan, hangyaszorgalommal!

A naponként növekvő eredmények különösen azért jogosítanak fel a legszebb reményekre, mert közgazdaságunk ügye olyan három miniszter kezében van, minő Wekerle Sándor, Lukács Béla és gróf Bethlen András.

A földmiveltésügyi miniszterium dacára legkisebb budgetjének, — ugyszólván naponta új és új alkotásokkal lép elő, melyek, habár az elfogult laikus előtt talán kicsinylés tárgyai — voltaképpen egy szebb jövő életképes magvait rejtik méhökben.

Ebben a phylloxera világban jól esik látni a kimutatást arról a 3.063.000 drb szőlővesszőről, mit a földmiveltési miniszter a múlt év folyamán szerény budgetje mellett is — ingyen tudott kiosztani!

Az ideai budgetben véletlen rátéved szemünk egy 15.000 frtos igénytelen tételre, mely a „phylloxera elleni védekezés” rovat „felsőbb szőlőszeti szőlőszeti tanfolyam” cz. alrovatának céljaira van praeliminálva. Ez az intézmény szintén a múlt év folyamán állott fel Budapesten s korántsem egyszerű folytatása a hasonló néven megszünt tanfolyamnak, — hanem a 10 kitűnő szakelőadó vezetése mellett hivatalosan jegezedési pontjával szolgálni egy erős alapú korszerű gazdasági egyetemnek, minek már közel jövőben létesülése több a pium desideriumnál.

Ezen s hasonló üdvös alkotások mellé, melyek a népszerűség gyors kivívására nem alkalmasak ugyan, de lassu és biztos hatás elérésére igen, — ezek mellé méltó alkotásként sorakozik a múlt napokban benyújtott s már a ház közgazdasági bizottságának asztalán fekvő törvényjavaslat „a mesterséges borok készítésének s forgalomba hozásának tilalmazásáról”.

Előre láthatólag nehezen fogja e

javaslat megnyerni a szőlőtőkét sosem látott u. n. „borok” lelketlen gyártóinak magas tetszését; azonban annál melegebben üdvözli ezt a lábbadozó szőlőtermelés, melynek sorsát a miniszter öntetlenül szíven viseli. Ez kitűnik abból, hogy nem elégszik meg a letarolt szőlőtelepek rekonstrukciójának töle telhető elősegítésével s nem elégszik meg az elmélet, támogatását is biztosítani, a sokat hányatott borászati ügy számára, — hanem annak felvirágoztatása érdekében, szükségesnek tartja azt meg is szabadítani leghalálosabb ellenségének lidércnyomásáról: a mesterséges kotyvalék depimáló uralmatól.

Nem ismerjük a javaslat részleteit, mindazonáltal a legnagyobb örömmel, a legodább bizalommal kell annak benyújtását üdvözlőnk, szőlősgazdáink nevében s érdekében, mert azoknak egyedül az itt contemplált tilalom fogja lehetővé tenni, hogy megmenekülve a méltatlan és nemtelen konkurencziától egyrészt nagyobb buzgalmat fejthessenek ki a termelési ág fejlesztése körül, másrészt tisztességes árat biztosíthassanak termékeik számára, ami megint kétségtelenül csak a miveltési ág újabb fellendülésére fog visszathatni.

Maga a javaslat czime nyújt e tekintetben tápot a legmesszebb menő reményeknek. Ilyen tárgyú javaslat intencziójából, hozzá véve a hivatását érző s körültekintő nemzetgazdának bizonyult miniszter kiváló egyéniségét, — elég garantiát birunk arra nézve, hogy a javaslat intézkedései megannyi biztosítékát képezi a törvény végrehajthatóságának, s a lelketlen üzelmek czélzott megakadályozásának minden tekintetben.

A közgazdasági bizottság eltitkolhatlan, örömmel fogadta e javaslatot s általános tárgyalását meg is kezdte csütörtöki ülésében s ha figyelembe vesszük, hogy egyetlen gyöngye aggály emelte fel szavát ellene, — nincs okunk féltetni a javaslat jövőjét, sőt a bizottság hangulatából új szempontot látnunk arra nézve, hogy a javaslatnak részletei ép oly jók intézkedései ép oly vártak és üdvösök, mint a minő helyes és indokolt annak egész intencziója.

A siker biztos reményével üdvözöljük a javaslatot, s óhajtjuk mielőbbi törvénynyé váltát.

b. b.

— Országgyűlés. (Márcz. 23.) E öt vős Károly tegnapi beszéde hatásában átnyult a mai ülésre is. Apponyi Albert gróf ugyanis a beszédnek a katolikus autonómia vonatkozó részét félreértette, s a vős Károly kimagyarázta azt. A két pártvezér csete-patéja után Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter tett rövid megnyugtató kijelentést a katolikus autonómia vonatkozásilag. Mérey Lajos, Madarász József rövid felszólalásai után a közoktatásügyi tárgya budget-jét letárgyalt a ház. A miniszternek a közoktatás állapotáról szóló jelentéséről Schwarcz Gyula a közoktatási bizottság elnöke mondott szakszerű beszédet. Madarász József felszólalása után ezt is elfogadta a ház, s ez alkalommal Csákyt hosszasan és lelkesen megéjenezték, ezzel is bizonyítván, hogy minden párton mily népszerűséggel bír. Az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalták ezután. Az általános vitát Laticzy Imre előadó nyitotta meg egy tartalmas, szakszerű beszéddel melyet élénk tetszéssel kísérték. Utána Komjáthy Béla és Boda Vilmos beszéltek, mire a vita folytatását a holnapi ülésre halasztották. A húsvéti szünet szombat-tól kezdve ápril 5-ikéig tart.

— Beföldi hírek. (Az állami anyakönyvek) vezetéséről intézkedő törvényjavaslat szövege többszörös módosítások után — mint a B. H. értesül elkészült. A legutolsó szöveg az állami anyakönyvek vezetését mindenütt kötelezőnek mondja ki. (Közegészségügyi reformok.) A belügyminiszterium közegészségügyi osztályában serényen dolgoznak a reformmunkálatokon. Terv szerint a hatósági orvosoknak teljhatalmu exekutívák lesz, a kör- és járásorvosok intézménye pedig egybefoglaltatik. Az új egészségügyi kerületek, illetőleg körök kisebbek lesznek s az új körorvosok három rangosztályba soroztatnak. — (A Baross-zobor) alapjára a múlt hét folyamán 6744 frt 72 kr tolyt be a leszámítóló és pénzváltó bankhoz, tehát a bizottság ma már 54.337 frt 03 krral rendelkezik. Még remélhető, hogy a pályázat a jövő hó elejére kiírható lesz, mert a kimutatott összeg felül a fővárosnál és a „Nemzet” szerkesztőségénél körülbelül 15.000 frt áll rendelkezésre. — (Amüborgyártás ellen.) A képviselőház közgazdasági bizottsága tárgyalta a mesterséges borok készítésének s azok forgalomba hozatalának eltiltásáról szóló törvényjavaslatot. A bizottság ezután a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. (Károlyi Gábor bank.) A képviselőház ellenzéki pártjain izeket köröztek, melyeket aláírtak mindazok, kik résztvenni akarnak a ma este 9 órakor a Hungária-fogadóban gróf Károlyi Gábor tiszteletére rendezendő lakomán. A lakomára, melyet gróf Károlyi névnapja alkalmából rendeznek, számos képviselő jelentkezett. — (Egy polgármester lemondása.) Böhm Lénárd fehértemplomi polgármester állásáról lemondott. — (Jótekonypolitvány.) Dr. Mészáros Károly az orvosi kör országos segélyegylete javára tizenkétezer forint alapítványt tett arra a célra, hogy ennek kamataiból elszegényedett orvosok özvegyei és árvái segélyt kapjanak. — (A Sz. István társulat teg-

nap tartotta évi közgyűlését Steiner Fülöp székesfehérvári püspök elnöke alatt. — (Szabadka az egyházpolitika ellen) Szabadka város első az ország törvényhatóságai között nyilván az utolsó is, amely a polgári házasságot és a többi egyházpolitikai reformokat nem akarja. Hosszas agitáció, korteskedés, izgatás előzte meg a tegnapi tartott közgyűlést, mely nem csatlakozott Budapest főváros átiratához és perhorreszkálja a kormány egyházpolitikáját. A szavazásban 79 törvényhatósági bizottsági tag vett részt és ezek közül csak 35 szavazott a mellett, hogy az egyházpolitikai javaslatokat támogassák. 44 ellene szavazott.

— **Külföldi hírek.** (A bolgár fejedelem házassága) Róbert pármai herceg nyaralójában, Pietrasantában, nagyban készülődnek Mária Lujza hercegnő és Ferdinand bolgár fejedelem nászünnepeire. Az esküvő napját mindaddig nem állapították meg; annyi azonban bizonyos, hogy a jövő hónap valamelyik napján lesz. — (Umbertó ezüstmenyegzője.) Az angol királyt az olasz királyi pár ezüstlakadalmán a yorki herceg, a magyar királyt pedig Rajner főherceg fogja képviselni. — (Ferry temetése.) Ferryt nagy pompával temették el. Koporsója felett Casimir-Perier Meline, Ribot és mások magasztalták érdemeit. — (A harmadik Panamapör) tárgyalása kezdődött Párisban. Dolon, a társulat igazgatója, Gautier és Poison igazgatósági tanácsosok husz millió frankot sikkasztottak el a részvénytől, kilenczedelem milliót pedig a tartalék alapból. Az igazgatósági tanácsok között vádlottként szerepel Lesseps Károly, de a tárgyalás kezdetén az államügyész vele szemben visszavonta a vádat, valamint Yves Guyot volt miniszterrel szemben is. A tárgyalás körülbelül nyolcz napig fog tartani. — (Az olaszok Panamája.) Finali szenátor jelentéséből kitűnik hogy a Banca Romana már 10 év óta csalásokat követett el és hogy Foulongó vezérgazdát még további 20 millió erejéig csalta meg az állami és bankrésztulajdonosokat, ha ebben kétségbeesett hivatalnokai meg nem akadályozták volna. — (Eiffel eltűnt.) Párisban tegnap az a hír terjedt el, hogy a Panama-pör elítélteinek egyike, Eiffel mérnök eltűnt.

Városi rendes közgyűlés.

— Második nap. —

Debreczen, március 24.

Ma folytatta a törvényhatósági bizottság tegnap félbeszakított közgyűlését.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A növényország csodái.

Ha Flammarion értekezéseit olvassuk az égi testekről, a magas végtelenségben nyilvánuló csodák minő kellemesen izgatják gondolatainkat!

Talán a csillagászatnak titokzatos nimbusa, mely oly sajátos izgalomba ejti a képzeletet?

Vagy talán épen ellenkezőleg a régi mythikus astronomia varázskörén átszűrődő reális számítások és érthető, minden kathedrai tudakosságtól ment nyelven írt modern előadás az, mely úgy megragadja minden olvasó érdeklődését?

És mivelhogy mi halandók többnyire csak földön járunk és mert mindenki nem követheti Flammariont az ozonon keresztül fel a tejútig, anyagunkat itt lenn keressük a földön és midőn a rideg tél fagyát áttöri délutánoaként a mosolygó verőfény, önkénytelenül felébred bennünk a sejtélem, hogy a nagy felámadástól, a növényvilág feltámadásától most már csak arasznyi idő választ el bennünket.

Szép a növényország, főleg ha szeretjük és buvárkodunk benne és elmondhatjuk, hogy csodái nem kevésbé megragadók, mint az égboltozaté, azon különbséggel, hogy közelebről szemlélhetjük őket, mint amazokat. Ha a Hortensia földjét gáliczoldattal preparálni fogjuk és ennek folytán kék Hortensiat nyerünk ezt

A mai ülés legfontosabb tárgya volt Lengyel Imre indítványa, a birtok szerzés korlátozására vonatkozó ősi statutum megszüntetése iránt. A közgyűlés azonban az indítványt nagy szó többséggel leszavazta.

A folytatólagos közgyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk itt következik:

Gróf Dégenfeld főispán d. e. 9 óra után az ülést megnyitja.

A mai közgyűlés első tárgya a belügyminiszteri leirat a kórházi alapszabályok módosítása iránt.

Varga Károly aljegyző előadja, hogy a tanács a belügyminiszter által tett módosítások*) tudomásul vételét az alapszabályok egy módosított példányának a belügyminiszterhez való felküldését véleményezi. Megjegyzi, hogy az „élelmezési főkönyv“ kifejezés az eredeti szabályzatban tévedésen alapult s e helyett élelmezési napló értendő, mely szükséges a betegek által elfogyasztott táplálék mennyiségének ellenőrzésére.

Márk Endre tudakozódik a felől, mi lett az alapszabályok tárgyalásának alkalmával általa beadott felelőzésekkel? Szabálytalannak találja, hogy a módosított munkát a jog- és pénzügyi bizottság retortáján sem ment keresztül, tehát a közgyűlés előkészületlenül tárgyalja. Kéri, különösen a sebészeti szakosztály vezetőjére kimondani, hogy az — a mint hogy a modern felfogás követeli — műtő legyen.

Gróf Dégenfeld főispán azt feleli, hogy felelőzések a tárgyalás folyamán szövegre fog kerülni. A jog- és pénzügyi bizottságnál a szabályzat azért nem volt, mert sem jogi, sem pénzügyi kérdések nem forogván fenn, hanem kórháziak, ennél fogva az a kórházi bizottság elé tartozott. A mi a minősítéseket illeti, azok a törvény értelmében fognak felvetetni.

Márk Endre emlékeztet rá, hogy az eredeti munkálattal foglalkozott a jog- és pénzügyi bizottság.

Gróf Dégenfeld főispán: mert akkor a fizetésekről volt szó!

Márk Endre: A módosításoknak is oda kellett volna kerülni. A felelőzésekre vonatkozó miniszteri leiratot máskor felvették a tárgysorozatba. Ismételtén hangsúlyozza, hogy az új kórházban, a melynek párja az országban legfeljebb a fővárosban lehet, csak minden minőségűvel ellátott egyének alkalmaztassanak.

*) Lapunkban már ösmertettük.

nem fogjuk a növényzeti csodák közé sorolni, hanem holmi kertészeti „fogásnak“ nevezzük.

Ha egy rózsátó mellé Ilex Aquifoliumcsertjét ültetünk, a rózsának egyik ágát, mely bimbózással indul, az Ilex felhasított ágába beillesztjük és hánccsal elköttözzük szemzés módjára, ha aztán e műtét folytán a felnyíló rózsza nem lesz piros, hanem zöld, akkor ez is csak amolyan kertészeti „knasztstück.“

E példákakat csak azért hozzuk fel, mert distingválni önjtjük tőlük a növényország tulajdonképeni csodáit, az ugyan csodának nevezhetjük egyes növények oly tüneteit, melyek egyéb esetben csakis hussal, vérrel és idegekkel bíró mozgó teremtetéseknél nyilvánulnak.

Sokat írtak már az ugynevezett hasemesztő növényekről.

Képesek ezek részint virágaik, részint leveleik által kisebb rovarokat, vagy egyéb apró állatokat összefogdosni.

Ismeretes, hogy a Drosera-fajoknak szőre mozgékony és ezek szorosan tartják a rovarokat.

Az Utricularia gyökérrostjain légbuborékok vannak, melyek a növényt víz felett tartják, ha aztán egy rovar ül e léghólyagcskára, betűrődzik csőalakúra és foglya felett bezárul.

Csodálatosak a kancsós növények, a Sarracenia Nepenthes stb.

A Nepenthes kelyhébe tegyünk egy rovar. A kancsó bezárul s egy bizonyos idő múlva immet kitarul — a rovar meg lőn emésztve.

Sokkal hosszabb idő múltán tárul ki immet, ha rovar helyett sajtdarabkát helyeztünk

Felolvastatik a Márk Endre és társai, továbbá dr. Bruckner Ernő felelőzésekére leérkezett miniszteri leirat mely ezeket csupán általánosságokban említi fel.

Az így módosított alapszabályokat — rövid hozzászólások után a közgyűlés elfogadta.

Ezután következik Vecsei Imre polgármesteri titkár előadása mellett a belügyminiszter körrendelete az adófelszámolási bizottsághoz egy rendes és egy póttag választása tárgyában. A tanács ajánlatára 1893—95-re rendes tagul Tóby István, póttagul Vásáry István választották meg. A belügyminiszter ugyan e bizottsághoz elnökül Tóth Antalt, helyettes elnökül Karap Mórt nevezte ki.

Ezután szövegre került Király Gyula aljegyző előadása mellett Ugocsa vármegye átirata betegápolási pótadó általánosítása tárgyában.

A közgyűlés ezt tudomásul veszi. Király Gyula aljegyző előadása mellett köve kezett a tanácsi jelentés a budapesti magyar egyetel segélyezése tárgyában.

A közgyűlés 50 forinttal alapítól lép be. Következő tárgy tanácsi előterjesztés a helybeli gazdasági egyesületnek a bejelentési szabályrendelet tárgyában.

A helybeli gazd. egyesület a bejelentési szabályrendelet módosítását kéri. Előadó Varga Károly t. b. aljegyző által felolvasott tanácsi előterjesztés szerint azon mezei munkásokat, kik egy hétnél nem tovább alkalmaztatnak a külsőségeken, nem kell bejelenteni. A közgyűlés ezt a módosítást egyhangulag elfogadja.

Zöld Mihály th. tanácsnok olvassa a tanácsi előterjesztést, a borbehozatali vámnak 62 krról 1 frtra emelése iránt.

Egyben felolvassa a 3 §-ból álló, ezt szabályozó szabályrendeletet, mely szerint minden idegen helyen termelt s Debreczenbe hozott borbehozatali vám alá esik. Az ez ellen vétők büntetendő kihágást követnek el.

A közgyűlés a javaslatot elfogadja.

Zöld Mihály előadó olvasta Lengyel Imre biz. tag indítványát a birtokszerzés tekintetében fenálló statutum eltörlése iránt.

Lengyel Imre bizottsági tag még 1891-ben tette azt az indítványt, hogy a birtokszerzésre nézve Debreczenben máig fenálló korlátozások megszüntetessenek.

Debreczenben ugyanis 1876-ig a ház utáni

a kehelyre. A sajt megemésztése sokkal több időt vett igénybe.

Tegyünk reá most már egy kis kavicsot, a kancsó szintén be fog csukódni, azonban immet kitarulván a kavicsot, melyet megemésztetnie nem lehetett, kiveti.

A szervek hasouló működését Darwin Hocker még a Drosera, Dionaeumcupula, Droserophyllum lusitanicum, Byblis és Pinguicula is megfigyelték.

Mily csodálatos tulajdonsága van az Erodiám grüiném (canadai óróra) magvának.

Az Aneroíd lapjához hasonló jelzésekkel ellátott táblácskám van. A csavarszerűen tekerődött mag végét e táblácska közepén levő nyílásba dugjuk és a táblát szögbe akasztjuk. Száraz időjárásban a spirál befelé, nedves időben pedig kifelé csavarodik s így 24—48 órával előbb jelzi az időjárásnak netáni változását. A Mimosa pudica bámulatos idegességet árul el.

Mindenemü érintésnél, vagy akár csak izgató hatásnál az átellenes levélpárok összecsapódnak, sőt a száruk egészen lekonyulnak, később ismét felmerekednek.

Ha a Mimosa egy levélkéjéhez égő szivarral hozzáérünk, a levélpár legott összecsapódik nemsokára reá elől-hátul a többi (nem érintett) levelek és csak ezután konyulnak le a száruk.

Egy kis vártatva ezen összecsapódás a legfelső leveleknél következik be és most aztán az egész növény úgy néz ki, mintha össze volna törve!

Csak a legnagyobb nyugalomban muló kis

ondódi földpezték a be együttesen bíró polgárvétel tárgyakként mód ház utáni vétel alá az enyhített szál és p szintén aho zal bíró d szorítás a k könyvében van bejegye

1868. jan. alapján Deb sőbb helye bályrendelet ros terület lők csupán gároknak a koltathattal

Lengy ennek a tel azzal az in lik bele a a liberálizm a hiteltelek fogalmával kat tart te korlatban k ön yen k alkalmat. A séggel az Ezzel szem a statutum utáni földé láto ást az sárolhatják szüntetend

A ta valószínűle látás vezet pusztákon, kokat a k s iak a kor megszerzik nak elő, ho udvari ha kívánság t ben behozt pedig Deb

idő után f sedni és a külsejét.

Legu növény Se nést botan

A fo évekig ne raz sivatag finoman ro

Majd domborodn és tova

Itt n kik, a szé gvökeket csodálatos

A v utján, kik kis barns lomba.

Üte gumót cs levelek cs sötétzöld tovább ter gumót víz nyílik és kés színe

E k a vándorr és világos még sem

andódi földek elválaszthatatlan tartozékát képezték a belvárosi házastelkeknek, ezek csak együttesen voltak eladhatók, de csak is házzal együtt polgárok között képezték csere és adás-vétel tárgyát. 1876-ban a városi közgyűlés akként módosította ezt az ősi statumot, hogy a ház utáni földek ház nélkül is csere és adás-vétel alá kerülhetnek házbirtokosok között. Ez az enyhített korlátozás máig is fenn áll. A kaszáló és pusztai tanyabirtokok birtoklási joga szintén ahoz van kötve, hogy tulajdonosuk házzal bíró debreczeni polgár legyen. Ez a megszorítás a kaszálók és tanyabirtokok telkesítésében 1868. febr. 6-áról következő szöveggel van bejegyezve:

„Debreczen sz. kir. város közgyűlésének 1868. jan. 25-én 106. sz. a. kelt határozata alapján Debreczen város hatóságának azon felsőbb helyen is jóváhagyott százados szabályrendelete (statutuma) mely szerint a város területén lévő tanyaföldek és kaszálók csupán házzal bíró debreczeni városi polgároknak adhattak el s csak ilyenek által birtoktathattak, kitüntették.”

Lengyel Imre ezen statumot eltörlését s ennek a telekkönyvekből kitörlését indítványozta azzal az indoklással, hogy az ma már nem illelke bele a jogegyenlőség korszakába, ellenkezik a liberálizmussal, sérti a magán tulajdonjogot, a hitellekkönyveknek törvény által biztosított fogalmával ellentétben áll, még mindig kaszát tart fenn a városban, ezeken kívül a gyakorlatban is sokszor nem érvényesíthető mert könnyen kilehet játszani, így visszaélésekre ad alkalmat. A jog- és pénzügyi bizottság szótöbbséggel az indítvány elfogadását véleményezte. Ezzel szemben a tanács a tanyabirtokokra nézve a statumnak fenntartását javasolja, — a ház utáni földek megszerzésére vonatkozó ama korlátozást azonban, hogy csak házbirtokosok vásárolhatják és birtokolhatják, a tanács is megszüntetendőnek tartja.

A tanácsot ezen javaslat megtevésében valószínűleg főként az az aggodalom és előre látás vezette, hogy a várostól mértföldekre fekvő pusztákon, (Elep, Köcsélyszeg) lévő tanyabirtokokat a közelebb lakó nádudvariak, b.újvárosiak a korlátozás megszüntése után lassanként megszerzik s akkor azzal a követeléssel állhatnak elő, hogy azok a puszták az újvárosi és nádudvari határhoz csatoltassanak. Ha pedig ez a kívánság teljesítené, gyöngülne fog a jövőben behozható községi adónak az alapja; másfelől pedig Debreczen el lesz szakítva a Hortobágy-

idő után fognak a levelek és száraz kiegészesedni és a növény visszanyeri előbbi alakját és külsejét.

Legújabbán a vándor rózsza v. feltámadó növény Selaginella epidophyla kelt nagy feltűnést botanikus körökben.

A forró Afrika belsejében tenyész, hol évekig nem üditi eső az izzó homokot. A száraz sivatagban gyökerez és kitarja szürkészöld, finom rovátkolt leveleit és zöldesfehér virágát.

Majd elszárad, levelei rózsza idomra összedomborodnak, a vihar kitépi az egész növényt és tovaviszi a tengerig.

Itt megszívódik vízzel, a habok partra lökik, a szél ismét elviszi a sivatagba, hol újlag gyökeret vert és újlag elejétől kezdődik a csodálatos vándorlás.

A vadrózsza nálunk Európában a kertészek útján, kik hihetőleg gyökösztással szaporították, kis barnás-zöld rózsák alakjában jött forgalomba.

Ültessük az egészen élettelennek látszó gumót cserépbe és öntözzük meg jól, akkor a levelek csakhamar szét fognak tárulni és üde sötétzöld színben pompáznak a növény, mely vígan tovább tenyészik. Még érdekesebb, ha a növény gumót vízbe dobjuk, itt már félóra múlva felnyílik és mintegy varázsütésre változik át szürkés színe intenzív zöldé.

E kísérleteket akárhányszor ismételhetjük, a vándorrózsza félig heverhet a sutban, föld és világosság nélkül és feltámadó tehetségét még sem veszti el.

tól s a gazdaközönség idegen területeken keresztül lesz kénytelen közlekedni a Hortobágyra; — ami bizonyára nem csekély kellemetlenségekkel fog járni. Szóval a tanács javaslatát az önfenntartás ösztöne s ugyanazon körülmények előrelátás sugalmazta amelylyel az ösök ezeket a pusztákat megszerezték. De a szintén megkérdezett gazdasági bizottsággal egyetértőleg az is vezette a tanácsot s a közgyűlés elé ezzel az indoklással terjesztette javaslatát, hogy a hortobágyi legeltetési jog rendezéséig, amelylyel együtt oldandó meg, — a statumot fenntartandó.

Az indítvány felett, hosszas, igen élénk vita eredt meg. Első felszólaló volt Jóna a Dániel. Ha valaha — ugymond — volt értelme az indítványnak, ma már nincs. Nem áll, hogy a statumot a tanyai birtokok árát lenyomná; hisz sohse volt ily magas ára a földnek; az adás vevést sem nehezíti. Ellenzi az indítványt azért, nehogy öt-hat ember az egész határt össze vásárolja. A tanács előterjesztését elfogadja. (Helyeslés.)

Abrahám László t. főügyész az indítványból sem a jóakaratot sem a szabadelvűséget meg nem tagadhatja. Ellenzi az indítványnak egészben elfogadását. A házutáni föld azonban sem legeltetési sem szántási joggal egybekötve nem lévén, erre nézve törlendő a statumot, mivel a szabad adás-vevés folytán az Ondódon olyan kis birtokos és bérlő osztály állandó, mely abból a földből tisztességesen megélhet. Továbbá kevesbiteni fogja a napszámos szükségletet, mert bevonható lesz így a gazdálkodásba a vidéki földmives osztály.

A kaszálókra másként áll a dolog. Sajnos hogy 1882-ben a rendezéskor ezekre kimaradt a statumot megszorítása. Pedig ezeket a szomszédos bevándorlás elől sokkal inkább szükséges megóvni a legeltetési jog biztosítása és az erdőgazdálkodás szempontjából.

A tanyákra nézve — minthogy még most sem vagyunk kereskedő és iparos, hanem elegendő mezőgazdálkodó város, — ugyancsak az állattenyésztés illetőleg legeltetési jog megóvása tekintetéből a statumot fenntartandónak véli, mely más tekintetben is jótékony hatással volt és van Debreczen város fejlődésére. Sok derék polgárt szerzett a városnak, a kik ide költöztek be, jövedelmeiket itt költik el és buzognak a város haladásáért. Ezekért pártolja a statumot fenntartását, melyet a törvény megenged; a Curia respektálja s amelyre a tanyabirtokosok sem panaszkodnak. Együttal indítványozza hogy a kaszálókra nézve 1882-ben kilátásba helyezett szabályrendelet mielőbb elkészíttessék.

Simonffy Imre reméli, hogy eljön az idő, midőn az indítvány egész terjedelmében elfogadható leendő, mikor törvény intézkedik e tekintetben. Azt tehát várjuk be, annyival is inkább, mert a statumot nem ütközik törvénybe különben a kuria sem lenne rá figyelemmel. Nem tudna örövendeni a felett, hogy olyanok vásárolják össze a debreczeni földeket, akik nem itt laknak. A statumot enyhítését még a házutáni földekre nézve sem tartja czélyszerűnek. A házutáni föld határozza meg a legeltetési arányt, tehát ha eladható lesz ház nélkül bíró embernek — a házzal bíró legeltetési joga elesik, illetve ujjonnan kellene szabályozni a legeltetési rendszabályt a házi birtokosokra tekintettel a miénk zavarokra ad okot. (Helyeslés.)

Márk Endre szerint a legeltetési jog s a facompetencia nem a házutáni földhöz, hanem maga a beltelekhez van kötve. A statumot absurdumát pár konkrét példával igyekezik igazolni s az indítványt pártolja.

Hársányi János az ösöknök ezt a szép munkáját — kik nekünk ezt a határt keserve sen — megszerezték, nem akarja megrontani. A statumot fenntartja. A házutáni földekre vonatkozó könnyítést is irtóztató szarvas hibának tartja. Pártolja a polgármester nézetét.

Puky Gyula kir. táblai elnök beszéde elé feszült érdeklődéssel tekintett a közgyűlés. Előre kijelentette, hogy a tanács javaslatához járul (Eljenzés). Az ügyet két szempontból kell bírálni — jog és czélszerűségi szempontból. Az első nehezebb. — Vizsgálni kell, van-e törvény, melybe a statumot beleütközik. — A köztörvényhatóságok szervezésé-

ről szóló törvény fenntartja a törvényhatóságok statumot szerzési jogát, — csak hogy korlátozva. — A mai közgyűlésen hallott felszólalásokból is kétséges, vajon ez a statumot beleütközik-e valamely tételes törvénybe vagy nem?

A kir. tábla — több esetből — tudja, kimondta, hogy a statumot érvénytelen, mert ellenkezik a magánjogi intézkedésekkel. A Curia azonban másképpen nézett, kimondta, hogy érvényesége felett nincs joga dönteni. Erre kompetens forum a közigazgatási bíróság lehetne, ha másként volna szervezve. Ez időszertint azonban ilyen forum a belügyminiszter tekinthető. — Miután tehát nincs eldöntve, ellenkezik-e a statumot a törvényvel — fenn tartandó.

Ami a czélszerűség szempontját illeti, ehhez legilletékesebben azok vannak hivatalos szóval, akik régebbi idő óta laknak itt, mint ő, ki csak két év óta szerencsés Debreczen lakosa lenni (Eljenzés). Azt kell mérlegelni, származtat-e hátrányok a város közigazgatási, forgalmi, társadalmi viszonyaira, mióta ez a statumot fenáll, vagy több előny lenne abból, — ha nem volna érvényben. — Hanem válaszolhatunk arra a kérdésre, hogy hátrányok nem származtak a statumotból, ezt fel kell tartani. (Helyeslés.)

A statumot mellett is látunk a debreczeni határon virágzó tanyákat; tudjuk, hogy a tanyabirtokok értéke csak úgy emelkedett, mint mást. Örömmel látja azt is, hogy ehol sincs olyan kevés végrehajtás, mint Debreczenben. Ebből is az tűnik ki, hogy a statumot fenntartása vagyoni, társadalmi tekintetből előnyös. A városnak joga van megbírálni, ki legyen polgára a városnak, ki nyújt garanciákat arra nézve, hogy a város iránti polgári kötelességeit teljesíteni fogja. (Eljenzés.)

Szőke János a polgármester álláspontja mellett szólal fel.

Kovács József ügyvéd konstatálja, hogy bírósági ítéletek szerint épen a statumot vonatkozólag kíván mondva, hogy az a tulajdon s birtok korlátozása tekintetében érvénytelen. Nincs is minden telekkönyvben kitüntetve s így van olyan föld, mely nem debreczeni s nem itt házzal bíró kezében van. — Az ár magasságát ne tulajdonítsuk a statumot hatásának.

Ez elévült elv kiküszöbölését ajánlja. Simonffy Imre polgármester a statumot kijátszhatóságából nem látja indokát az eltörlésnek.

Békessy László szerint a polgárság anyagi jóléte a legszorosabb összefüggésben van a statumotmal. Ezért a tanyákra nézve fenntartandó. A házutáni földekre nézve nem.

Felszólaltak még Szőke János, Ábrahám László, Juhász Ignác stb. a tanács-javaslatával mellett.

Erre az indítványozó Lengyel Imre élt a zárszó jogával.

1848-iki törvény korlátlan birtok szerzést állapít meg, ez imperatív rendelkezést alterálja a statumot. Mint ilyen törvénybe ütköző, s eltörlendő. Megtörtént, hogy testvér a testvére birtokát nem vehette meg, mert nem volt polgár. A statumot példátlan az országban, a telekkönyvek e miatt borzasztó állapotban vannak.

Ezek után elnöklő főispán szavazásra bocsátja a kérdést első sorban is arra nézve: a házutáni földek csak a házbirtokosok között képezhetik-e szabad adás-vétel tárgyát, vagy pedig ez a korlátozás a tanács javaslata értelmében megszüntetendő?

A közgyűlés 3 szótöbbséggel a tanács javaslatát elfogadta.

Második kérdés volt elfogadtatik-e a tanács javaslata a tanyabirtokokra vonatkozó adás-vételt korlátozó statumot fenntartása iránt. A közgyűlés nagy szótöbbséggel a tanács javaslata mellett nyilatkozott.

Ezután kisebb fontosságú ügyek tárgyalattak.

A 39. ezredparancsnokság azon kérelmének, hogy Valentin Lajosnak a katonazenekezzel szemben fennálló 1082 frt 20 kr. adóssága fizetessék ki, — a közgyűlés nem tesz eleget.

Néhai Szűcs István özvegyétől Debreczen város történetének 250 példányát megveszik 500 frtért. A példányok feletti további rendelkezéssel a tanácsot bízzák meg.

Tisztviselők telepe Debreczenben.

Fontos és messzekiható horderejű lesz a debreczeni tisztviselők önszervező egyesületének vasárnap, e hó 26-án tartandó közgyűlése. E gyűlésen indítvány fog tétetni egy tisztviselői telep alapítása iránt. Az indítvány ugyan még csak arra szorítkozik, hogy a közgyűlés bizza meg az alakítandó új igazgató választmányt az ügy tanulmányozásával és elkészítésével s mihelyt szükségét látja, rendkívüli közgyűlést hívjon össze. Az indítványt a választmány nevében Harmath Gergely, az egyesület igazgatója fogja előterjesztetni. Örömmel üdvözljük a tisztviselők egyesületét; hogy ezen — a már szélesebb körben elterjedt mozgalom élére állt. Hiszszük és reméljük hogy az illetékes tényezők részéről az ügy mindenben jó indulatra és méltatásra fog találni.

Joghallgatók segítő egyesületének választmánya f. hó 22-én d. u. 6 órakor tartotta rendes havi ülését, melynek a pénztár, s könyvtári vizsgáló bizottságok jelentéseinek kivül néhány különösen kiutalása képezte tárgyát. Legnevezetesebb mozzanatát az ülésnek a hátralékos adósságok behajtása feletti tárgyalás képezte. E tekintetben elhatározta a választmány a kint levőseknek per utján leendő mielőbbi behajtását, minek egyleti ügyész: **Márton Imre** által leendő eszközöltetését **Csath Sándor** pénytárosnak tette kötelességévé oly telhatalmazással, hogy a hátralékos adósságok kötvényeiből belátása szerint adjon át hetenként perlés végett az ügyésznek, a beperlésekről pedig utólag jelentsen. Az első takarékpénztár által adományozott 20 frtnak nyilvános nyugtázásával elnök s pénztárnok bízták meg.

Debreczeni szabó munkások szakszervelete. Az ollóval és tüvel dolgozó debreczeni munkások, vagyis a szabók márcz. 5-dikén tartott értekezletükön elhatározták, hogy érdekeik előmozdítására együletet alakítsanak. Az akkor elfogadott alapszabályokat ma nyújtották be a tanácsnál megerősítés s a belügyminiszterhez való fölterjesztés végett. Az egylet céljai a szabómunkások szellemi és szakbeli kiképzése mellett anyagi érdekeik előmozdítása. — munkanélküli és Debreczenből elutazó tagtársak segélyezése; jogi támogatása a hatóság előtt munkásviszonyból kifolyólag önhibájukon kívül támadt ügyekben. E célok elérésére szolgálnak: beiratkozási és havi díjak, másféle esetleges bevételek; szakelőadások, szakrajz gyakorlatok, tudományos felolvasások, nyelvészeti (magyar nyelv) tanfolyamok; könyvtár és olvasóterem, szakközlöny kiadása; statisztikai főlvételek a bér- és munkásviszonyokról.

Tizes vadászat. **Polonyi Andor** husvét másodnapjára tizes rókadászatot tervez a Nagyerdő azon részeire, melyek az idén még nem voltak megháborítva a hajtók zajától. — Mint az erdőőrök beszélnek éppen azon a helyeken van legtöbb róka, a melyek idáig érintetlenül maradtak. Egyike ezen helyeknek, a Nagyerdőnek a honvéd barakkok háta megett eső széle. A helybeli vadászok élénk érdeklődéssel várják a jó sikerrel kecsegtető vadászatot.

Rossz a betonjárda. A **De Pál Luigi** által Bathiányi utcán tavaly készített betonjárda ellen az átvétellel megbízott városi kiküldötték annak idején különféle kifogásokat tettek s a járdát nem találták átvehetőnek. Jól is történt ez így. Mert alig fél év alatt a beton réteg számos helyen szétporladt, úgy annyira, hogy vagy egészen újra kell vastagabb és jobb minőségű beton réteggel bevonni a gyalogjárót, vagy széthányt az egészet és aszfalttal cserélni ki.

A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1893-iki évi márcz. hó 25-ik napján d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: több rendbeli fontos iskolai ügy. A pontos megjelenés kéri.

Helyreigazítás. Az **István** gőzmalom adományaként a debreczeni 1848/49 honvéd egylet részére 30 frtot vettem át és nyugtattam **Beke Mihály** urtól, mit ő tévedésből küldött be, miután a 20 frt más egylet részéről adatott. Tévedéséről meggyőződven — 20 frtot vissza küldtem így a vezetésem alatti honvédegylet pénztára javára 10 azaz tíz forint esik. **Sebes György** s. k.

Nagyvárad és háziezrede. Mint a „Szabadság“ írja jelenleg Nagyváradon állomásozó ezredet felcserélik a **Sergius Alexandrovics** orosz herceg nevét viselő ezreddel, mely most Zágrábban van állomáson. Az áthelyezés október elsejére történik s Nagyvárad ujezrede mindjárt szolemnis ünnepélyeket fog rendezni, az eddigi elhatározások szerint oly ünnepet, mely Nagyvárad polgárságát is bevonja az ünneplésbe. Ugyanis az ezrednek, mely a 37. 39., 45. és 52. ezred egy egy zászlójából nem régebben alakított csak — nincs zászlója. Az ezred mest szerezte be zászlóját s ennek felszentelése nagyszabású ünnepélyek között még október folyamán fog megtörténni Nagyváradon. Az ezred tisztikara zászló anyául gróf **Wencheim Frigyes** német óhajta megnyerni s megbízta a **Csaban** állomásozó negyedik zászlóalj őrnagyát **Schweitzer Károlyt**, **Zachariás kapitányt**, **Ruzsicska főhadnagyot** és **Mayer hadnagyot**, hogy a zászlóanyai tisztség elfogadására a grófnét kérjék fel. A zászlót **Schlauch Lőrincz** nagyvárad püspök fogja felszentelni.

Miniszteri rendeletek közegészségi ügyekben. Hieronymi Károly beügyminiszter, aki az ország közegészségügyét különös gondozása tárgyává tette, mostanában a törvényhatóságokat igyekszik abból a tespedésből és közönyből kiragadni, a mely eddig, sajnos e téren uralkodott. Az utolsó hetekben három nagy fontosságú körrendeletet intézett a belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz, a melyek elseje az Oroszországból még mindig fenyegető kolera elleni óvintézkedésekre, második a roncsoló toroklob elleni védekezésre és harmadik a járványos betegségekről szóló kimutatások beérkezésétől szól.

A szabadalvűpárt ujonnan szervezett intéző bizottsága tagjai tiszteletére, a párt elnöke **Fráter Imre** ma d. u. 2 órakor ebédet adott a **Bika** szálloda egyik termében.

Főkönyvvezető-választás Az „Iparegyesületi takarékos és hitel-intézet“ igazgatósága, a tegnapi délután tartott gyűlésben a nemrég elhunyt **Büdy Kálmán** főkönyvvezető helyére **Kulcsár Ferencz** eddigi segédkönyvvezetőt választotta meg főkönyvvezetővé.

Telefon Debreczen és Budapest között Egyik lapársunk tegnap azt írta, hogy Budapest és Debreczen között tervezett telefon összeköttetés **Puskás Tivadar** halálával elodáztatik. — Felhatalmazta tunk annak kijelentésére, ezen telefon összeköttetés legbuzgóbb tervezője részéről, hogy ez a haláleset nem bír befolyással a vállalat megvalósítására. Mihelyt a budapest-szeged-temesvári telefon vonal megnyílik, ami ez év nyarára várható, — azonnal rákerül a sor a budapest-debreczeni telefon összeköttetés létesítésére is, amelynek kiadásai az állami költségvetésben már is fölvéve vannak.

A depr. m. kir. fővámvivatalnál folyó évi ápril. hó 1-től a hivatalos órák reggeli 8 órától délutáni 2-ig tartanak.

Állatjárvány statisztika. Debreczen városban és területén márcz. 4-től márcz. 20-ig terjedő időszak alatt következő ragályos járványos állati betegségek fordultak elő: rühkór 3 pusztán s az és körömfájás 1 pusztán. Mindenütt a legmészebb menő intézkedéseket megtették arra nézve, hogy a járvány tovaterjedése meggátoltassék.

1848-49-iki honvédek. Az orsz. honvéd segélyző-egylettől a következő debreczeni lakosok részesültek segélyben: **Bálint József** 1848-49-iki hadnagy 237 frttal, **Molnár András** szakaszvezető 28 frt 80 krral, **Szondy Ferencz** káplár 18 frttal.

Tilalom magyar jószágok kivitele ellen. Az osztrák magyar birodalom területéről származó élő sertések és juhoknak Szászországba való kivitele ellen rrendeletet adott ki a szász kir. belügyminiszter. Megengedte azonban, hogy az eddigi feltételek mellett az élő juhokat ezután is keresztüi lehet vinni Szászországon.

Lustig Miksa bankháza egyike a legmegbízhatóbb banknak a fővárosban, hová minden bank és tőzsde üzletekben megnyugvással lehet fordulni.

Sport.

*** Az országos tornaversenyek.** A közoktatásügyi miniszteriumban **Berzeviczy Albert** államtitkár elnöke alatt egy bizottság kidolgozta az idei országos tornaversenyekre vonatkozó utasítást, — melyben a miniszter a tornaversenyeket, az országosokat, kerületieket és intézetieket rendszerezte. Az utasítás elrendeli, hogy a hazai középiskolák, polgári fiu-, középkereskedelmi iskolák, elemi iskolai tanítóképző intézetek tanulói számára évenként tornaversenyeket tartsanak, melyeknek az a céljuk, hogy a testi nevelést hathatósan gyarapítsák. A tornaversenyek háromfélék: a) intézeti tornaversenyek; b) kerületi tornaversenyek; országos tornaversenyek. — Kerületi tornaversenyek több egymáshoz közel fekvő város (esetleg egy vármegye vagy tanterület) intézeteinek részvételével rendezhetők ott, ahol arra alkalmas központ és a megtartáshoz szükséges feltételek megtalálhatók. Országos tornaverseny két-három évi időközökben Budapest fő- és székvárosban, esetleg az ország arra alkalmas más városában tartandó. Az utasítás a leg részletesebben kiterjed e versenyek rendezésének minden pontjára.

Távirat.

Szilágyi Dezső a házassági jogról.

BUDAPEST, márcz. 24. (Erk. d. u. 3 ó. 40 p) **Szilágyi Dezső** igazságügyi miniszter a képviselőház mai ülésében nagyszabású, gyönyörű beszédben fejtegette a házassági jogot. — Kijelentette a ház tetszése mellett, hogy a házassági jogról szóló új törvény nem fog felekezeti akadályokat elősmerni. A házasság jogérvénye felett tisztán állami bíróságok fognak itélni. A lelkiismereti tényt az egyháznak szabadon hagyja. Reméli, hogy az idevonatkozó törvényjavaslatot a házban még ez év végén benyújthatja.

Beszéde további folyamán megmagyarázta a miniszter azt is, hogy a koronázási jubileumkor miért nem közvetítette az amnesztiát az elítéltek javára. Azért, mert a modern felfogással ellentétben, hogy a jogrend felforgatásával a korona örömnapiján általános amnesztiát adjanak. Az igazságügyminiszter budgetjét ezután a ház elfogadta s a minisztert lelkesen megéljenzették.

A legközelebbi ülés ünnep után szerdán lesz.

Közgazdaság.

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. márczius 23-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	115.90	116.20
vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	122.75	123.75
koronajárdék 4%	95.45	95.95
regále váltásági kötvény 4 1/2%	101.80	102.50
Osztrák aranyjárdék 4%	117.—	117.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	98.75	99.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeresémsorsjegy	145.50	146.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	416.75	417.25
Osztrák hitelrészvény	354.20	354.40
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	120.—	121.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	132.50	133.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	13.25	13.75
Osztrák " " " " " "	20.—	20.50
Olasz " " " " " "	14.—	14.53
Bazilikai sorsjegy	8.25	8.50
Jó-sziv " " " " " "	3.20	3.60

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	5.58	5.73
20 márkás arany	11.87	11.91
20 frankos arany (Napoleon d'or)	9.64	9.68
Sovereigns	12.09	12.13

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

1893. évi márcz. hó 22. Hízott sertés árak : I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 49—50 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 49—50 krig. — Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli súlyban) 53—54 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban) 52.5—53.5 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban) 50—52 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 49—51 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 49—51 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 48—50 krig.

Sertéslétszám: 1893. márczius hó 20-án volt készlet 126455 darab. 1893. márcz. 21-én felhajtott: 1100 darab. 1893. márcz. 21-én elszállított 1332 darab. 1893. márcz. 22-én maradt készletben 126233 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: kissé kellemesebb.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti regénye. —

— Irta: **Sz. Buday Etel.** —

VIII. fejezet.

(Folytatás.)

26

— Teljesen kisasszony, ha többet várnék köv. telő lennék, de egyben mégse vagyok kibékülve. — Helén kérdőleg nézett reá, — hogy miben sem lehetek szolgálatára, hát valóban nem veheti szolgálatom igénybe, felteszem ugy, mintha fivére lennék?

— Nem uram! még egy szerető fivér sem segíthet rajtam

— Ugy bocsásson meg kisasszony, hogy mind hasztalan terheltem

És levette a kalapját az idegen, s mélyen, tisztelettel meghajlott a távozó Helén előtt, ily gondolattal nézve utána. Szegény leányka, ez ma bizonyonyal örökre vált el azon kellemes külsejű fiatal férfitől, szíve választottjától, mivel oly kölcsönös szomorúsággal beszélték át a délutánt. Vajjon mi ok választja el őket, a megszünt szerelem? az semmi esetre sem. Talán őket is a szülei szigor választja el, mint engem kedvesemtől, és elfelejtve az idegen, bánatos leányt, gondolata messze repült észált egy kis ó-német gyárvaroskába, annak egyik sötét utcájába, hol felkereste az ódon házacskában kedvesét, egy derék jó család gyermekét, kinek minden vétké csak szegénysége volt, és ezért nem egyezett atyja frigyökbe, s ezért kellett távoznia, hogy felejtse hőbortját, miként atyja mondani szokta.

Oh mily könnyen mondják ezt az öregek, kik el is felejték, hogy egykor ők is szerettek! de annál nehezebben érti meg az ifju szív, hogy nem kell szeretni, és csak úgy parancs szóra el kell felejtünk, a kit szeretünk. Az ilyen öző felfogásnak sok életboldogság lett már feláldozva, sok hiába hullatott köny elpazarolva.

Helén az üzlethelyiségen keresztül tért haza, hogy közös jó barátjával tudathassa bánatát, melynek súlyát oly nehéz volt megosztatni elviselni hiszen egy rokonlélekkel megosztott bánat, mindég fele súlyként nehezebb már lelkükre.

Az üzlet bezárás ideje közelgett; de egy borzas hajú zenetanító nem véve ezt tekintetbe, irtó háborút folytatott a zongorák között, egyik-től rohanna a másikhoz, vézna alkattól nem várt erővel püfögtette kitartással Wagner egyik kitünő alkotását, mit csak akkor kellemes hallgatni, ha nem viszik tulzásba.

A dühös művész miatt nem beszélhetett Helén Félixel, mert az őt teljesen lefoglalta, megakartta tudni mindegyik hangszernek az árát, még pedig a legvégső árát, mivel lapos erszénye nem duzzadt annyira a bankjegytől, mint becses éneje a művészi ihletől, így nem izésével, de erszénye be tartalmával kellett számot vetnie a vásárláskor.

S amit ingyen megkaphatott, a bő érteitést, azt nem ejtette el, és Morsonnak mintegy jó keresztapának, ki pontosan tudja mindenik kereszt gyermekének születés helyét és korát, úgy kellett beszámolnia a hangszerek készitési

idejéről. koráról. Amellett egyre mondogatta, „édes jó Hermann ur, tudom, e zongorákat úgy ösmeri mint atya gyermekeit, tudja előnyeiket, gyöngéiket, kérem tehát nem pártolva, nem szépitve, ösmertessen meg velök, hogy ha nem nagy összegért is, de legalább hibátlan, jó zongorát vásárolhassak, és a mi fő, erős szerkezetű legyen, mert hát tetszik tudni, én értöm hogy kell előadni egy nagyobb Wagner vagy Liszt zenedarabot.

Helén Félix által észrevétlen meghuzódott a kis mellékhelyiségbe, onnan hallgatá szánalommal a borzas művész beszédjét, s ha tőle függött volna, ingyen is adott volna egy tetszésére való zongorát, hogy hadd folytassa rajta fárasztó munkáját meg hogy távozzék, hogy ő beszélhessen barátjával,

Végtére Péter vetett véget a dühös zenész játszásának, a szokásos leeresztésével a vasgörfüggönyein-k, melylyel meglehetősen zajt eredményezett, mi az ideges emberekre keletlenül hat, és ez történt a zongorát vásárló zenészzel is, mert idegesen felugrott játszásából, belátva az idő késő voltát és beszüntette az ostrom állapotot, azon biztató ígéretet téve, hogy másnap újra eljön, távozott.

— Nos édes Helén, — szólt Félix magok-ra maradván — beszélt a szegény fiával, és minden a régi keserves megállapodásnál maradt?

— Helén csak fejével inté az igent, mert nem volt képes szólni, és könnyei is megerezték.

— Nem kell, hogy szóljon, értek már mindent. Hm, hm. Tehát szegény elmegyen... Valóban fáj érte a szavam... De hát mit tegyünk kis pacsirtám! Hiába nem lehet tél ellen tavaszt varázsolni, amíg el nem jön annak az ideje. Így vagyunk mi sokszor helyzetünkkel, nem tudunk mi azon változtatni, míg el nem érkezik az ideje. Csak kitartás, nyugalom gyermekekem, zord tél után jön az igazi szép kikelet, úgy eljön az ön boldogságának is ideje, csak kitartás a sovány esztendő elviselésére, a midőn önérejből kell a léleknek táplálkozni.

Azután Helén némileg megnyugodva, elbeszélte röviden az idegennel történt különös találkozását, azon óhajlásának adva kifejezést, bár fivére lenne az a derék jó szívű ifju.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* **A félős asszonyka.** Egy takaros asszonyka magányosan utazik egy első osztályú kupében. Egyszerre megnyomja a vészjelzőt. A vonat megáll a kalauz lélekszakadva rohan be hozzá: „Baja van nagysád?! Merénylet? Vagy talán beteg!?” „Dehogy! válaszol aggódóan a kérdezett, ha magányosan vagyok, . . . félek!”

Pályaválasztáskor. F i u „Szeretnék orvos lenni.”

A t y a: — „Hallgasd meg a szavam fiam, az orvosnak nincs addig praxisa, míg meg nem házasodik, s addig nem házasodhatik, amíg praxisa nincs.”

Medusa.

(G r a f.)

Azt kérdezed, — honnét e fájdalom,

Mely fenevadként dulja keblemet?

A tengerár, a szellő, zöld halom,

A tiszta ég, — im! ez bánt engemet.

A tűzben égő nap, a végtelen,

— Hol minden élet semmiségbe vész, —

Az örök múlt, jövő s a bus jelen:

Im! e fölött busong a véges ész,

A számtalan halott miatt, — a kik

Örökre alszanak, s halálukért

Hiába sirnak élő társaik;

E vágtyól ittas szív miatt sirok,

Mely patakokban ontja ki a vért;

S bár halni vágyom, — halni nem bírok:

Ford. Radó A.

Minél tovább élünk, annál inkább meggyőződünk, hogy csak egy igaz barátunk marad s ez a feleségünk.

Jókai M.

Az izléstelenül öltözött asszony, akármilyen tanult asszony is, akárhány ologia van a fejében, akármilyen tudós is, neméből kirívó, szeretni nem való lény. Egyik asszony sem segíthet azon hogy nem született szépnek, de minden asszony meg-zépill némiképpen, ha ért hozzá, hogyan járjon, hogyan öltözködjék.

Ouida.

* **Az elkönyvelt napvilág.** A számító, hideg, de mindamellett a fanatizmusig vallásos Anglia egyforma lelkiismeretességgel könyveli el összekötéseit a földdel és a mennyel. Londonban könyveket vezetnek a vágó-marhák-ról, amelyeket kivisznek, a gyarmatárúkról, a melyeket behoznak, ugyancsak pontosan elkönyvelik a napsugárt, a mely néha még is át tud törni a sűrű londoni ködön. Ilyenkor beírják a napvilág számára vezetett főkönyvbe, ma ennyi és ennyi ideig a nap világította London városát, megtakarítottunk gázlángokban . . . Az év végén összeadják a napsugaras órák számát s összeszámítják a tiszta hasznót. A múlt évben mindössze ezer kétszáz tizennégy óráig világított a nap London felett, a mi határozottan haladás az 1890-ik évhez képest. Akkor csak nyolczszáz kilenczvennyolcz órán át nem égett a gázvilág. A főkönyvben különben az is szerepel, mint nagy ritkaság, hogy szavalható emberek egyszer a botanikusok nagy kertjében öt órán át egyhuzamban látták a napot. Az idén még üresek a főkönyv lapjai.

* **A kormányozható léghajó** A párisi Figaró nem régen azt az érdekes hírt közölte, hogy Renard, aki már régóta kísérletezik léghajókkal, legújabb léghajóját kevéssel ezelőtt tökéletesbitette, úgy, hogy most már a nagy probléma, a kormányozható léghajó kérdése megvan oldva. A Figarónak ezt a híret kevesen hitték el, legkevésbé pedig maga a Figaró, mely a napokban egyik dolgozótársát küldte el Nardaroz. „A léghajósk patriarkájához”, hogy Renard legajabb „kormányozható” léghajójáról mondja el véleményét. Nadar kijelentette, hogy a meséből nem hisz egy szót sem: ha saját szemével látná a léghajót, akkor is azt hinné, hogy csak szemei csalják, mert azt senki sem tudná neki bizonyítani, hogy egy meg egy az három. A Renard szivar-alaku léghajójával tett kísérlet nem sikerült. Valószínűnek tartja, hogy Renard a hadügyminisztériumot akarja csak tervének megnyerni; de arról megvan győződve, hogy Berlinben nevetni fognak a francziák legújabb bolondságán. Kormányozni csak olyan léghajót lehetne, mely a levegőnél nehezebb: s így a kormányozhatóság kérdése csak úgy lesz megoldható, ha a kísérletezők a madarak, meg a rovarok repülését fogják utánózkodni. A madarak, meg a rovarok — mondja Nadar — jó tanárok, ezektől többet tanulhatnak a léghajós urak, mint a politechnika összes mennyiségtani formuláiból.

Idegének névsora.

Bika szálloda. Bachmann F. kereskedő Bécs, Szekrényesy L. Budapest, Lévy Budapest, Brachfeld kereskedő Budapest, Knuth gyáros Budapest, Schlöszinger kereskedelmi utazó Bécs, Welisch kereskedelmi utazó Bécs, Schwáb J. kereskedelmi utazó Bécs, Eugländer birtokos Almosd, Hszky kereskedő Bécs, Eichenwald kereskedő Bécs, Grüber méraók Budapest, Reiner jókereskedő Bécs, Nagy kereskedelmi utazó Budapest.

Angol királynő szálloda. Neumann kereskedő Bécs, Sobcutritt Jakab kereskedő Budapest, Hubert Ottó és neje M. Sziget, Julius Maller kereskedő Budapest, Lippert Gyula Budapest, Burger József Ecsed.

Frohner szálloda. Baar Ignác és társa bor kereskedő Budapest, Szilassy Gyula birtokos Budapest, Reich Ignác és társa Torda-Erdély, Arányi Ignác utazó Budapest, Friedmann Lajos utazó Budapest, Deutsch Ignác üzletvezető Bécs, Roth Lajos utazó Bécs, Gutman Manó alkusz N.-Várad, Hajnal család birtokos Nádudvar, Schwarcz Ignác kereskedő T.-Füred, Friedmann Jónás kereskedő T.-Füred, Gutmann Jónás gazdasízt Szegedyház.

Debreczeni  Városi színház.

II. Idénybérlet 141. szám. VIII. Kis bérlet 1. sz.
Páratlan. Páratlan.

Ma Pénteken 1893. márczius 24-én:

K. Hegyessi Mari vendégfellépésével:

DENISE.

Szimül.

Hirdetés.

AH Szoboszlói takarékpénztár

1893. Május hó 1-től fogva

== a betét kamat lábat ==

5%-ra

szállította le.

H.-Szoboszlón 1893. márcz. 22-én.

Az igazgatóság.

Alulírott budapesti bankcég

Pénzelőlegeket

ad sorsjegyekre és értékpapírokra mérsékelt kamatláb mellett. — Közvetít

Előlegeket

a legrövidebb idő alatt.

Földbirtokokra és budapesti házakra

1000 forinttól egész egy millió forintig.

(Ezen 5%-ban kamat, tőketörlesztési hányad és kezelés beleértve. — Atvesz

tőzsdei megbízásokat

a legjutányosabb kivitelről biztosítva.

LUSZTIG MIKSA

banküzlete,

B u d a p e s t,

Váczi-körut 42. sz.

ALAPÍTOTT 1885.

Telefon 1070.

BORMÉRÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlani, hogy

DEBRECZENBEN,

HATVAN-UTCZA,

BIGNIÓ-féle házban

fiók-bormérést

nyitottunk s itt borainkat

literenként 40 krtól

feljebb árusítjuk el.

Midőn új vállalatunk iránt a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérjük, maradunk teljes tisztelettel

a „VÁRADI“-fele

pinczészet

VILLANY, (Baranyam.)

Nines többé fejtűjás

D. Götz

MIGRAINE-PORA

huszonöt év óta egyoldalu, ideges heumaszerű, sőt gyomorból származó fejtűjás ellen a legjobb szerrel használtott, mit több szerre menő köszönet-nyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

és **Boross Gáborné** ő ezellenti-ája feltűnő eredményeivel használta 1 doboz ára használati utasítással 2 frt, 1 kis próba-doboz használati utasítással 1 frt,

Eredetiben kapható Fáykiss József „nagy-Kristóf”-hoz címzett gyógyszerárában Bp. Pesten továbbá Török Józsefnél, király u. 12. Debreczenben Dr. Rothsnek Emil — Tamássy Béla, Balázs Ödön és Tóth Béla gyógyszerész uraknál is kapható.

Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek



Med. universal.

Dr. Guttmann Ede
Budapesti és Ischli fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek, **száj és fogbetegségek** gyógykezelésére,

arany és másnemű tömetek és mindennemű műfogak készítésére. Operátiók kívánatra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiacz 1899. sz. a. I. emelet (Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig. 3-tól 5-ig.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság **BUDAPESTEN.**

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.

Városi iroda és raktár: Podmaniczky-u. 14. Fiók raktár: Kerepesi-ut 77.

gőz- és járgánycseplő-készüléket számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő-s egyetemes aczélekéket,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelőeszközök

valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok

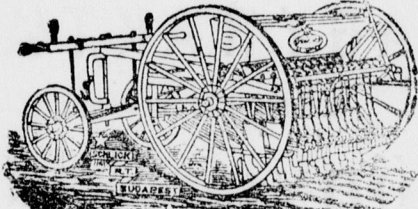
és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kőekető és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek szállítható

mezei vasutak stb.

Minta-raktár DEBRECZEN: **TRNKA FERENCZ** urnál,

Kis-Várad-utca.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.



Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.



Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított



MÁJOLAJ

Maager Vilmostól

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3 ker., Heumarkt 3. valamint az osztr. magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Mihálovits István dr. Rothsnek Emil, Tóth Béla gyógyszerész uraknál és Rickl József Zelmós, Geréby Fülöp kereskedésében. Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére: **MAAGER VILMOS** Bécs. III/3, Heumarkt 3.

